

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

14354/19

Διοργανικοί φάκελοι:

2015/0270(COD)
2016/0360(COD)
2016/0361(COD)
2016/0362(COD)
2016/0364(COD)
2018/0060(COD)
2018/0063(COD)

EF 341
ECOFIN 1060
CCG 27
DRS 63
CODEC 1656
JAI 1226
JUSTCIV 223
COMPET 759
EMPL 576
SOC 762
IA 205

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης - Έκθεση προόδου

Ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης — Έκθεση προόδου της Προεδρίας

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον οδικό χάρτη για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 17 Ιουνίου 2016 (10460/16, «οδικός χάρτης του Ιουνίου του 2016»), το Συμβούλιο εργάστηκε εποικοδομητικά για την ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης, παρακολουθώντας παράλληλα την πρόοδο όσον αφορά τη μείωση των κινδύνων και άλλα προβλεπόμενα μέτρα.
2. Η πρόοδος που επιτεύχθηκε στο Συμβούλιο όσον αφορά την ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης παρουσιάστηκε σε εκθέσεις προόδου που εκπόνησε η ολλανδική Προεδρία (10036/16), η σλοβακική Προεδρία (14841/16), η Προεδρία της Μάλτας (9484/17), η εσθονική Προεδρία (14808/17), η βουλγαρική Προεδρία (9819/18), η αυστριακή Προεδρία (14452/18) και η ρουμανική Προεδρία (9729/19 ADD1). Η έκθεση αυτή είναι σύμφωνη με την εντολή της ad hoc ομάδας εργασίας του Συμβουλίου για την ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης (ad hoc ομάδα) (5006/16).
3. Η σύνοδος κορυφής της ευρωζώνης της 14ης Δεκεμβρίου 2018 συμφώνησε με την απόφαση της Ευρωομάδας σε διευρυμένη σύνθεση για τη σύσταση ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου η οποία έχει εντολή να εργαστεί για τα επόμενα βήματα προς την κατάρτιση οδικού χάρτη για την έναρξη πολιτικών διαπραγματεύσεων σχετικά με ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλισης των καταθέσεων (ΕΣΑΚ), με τήρηση όλων των στοιχείων του οδικού χάρτη του 2016 στην κατάλληλη σειρά.
4. Με βάση τα αποτελέσματα των συζητήσεων στην ομάδα υψηλού επιπέδου κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, η Ευρωομάδα, σε διευρυμένη σύνθεση, συμφώνησε τον Ιούνιο του 2019 ότι θα χρειαστούν περαιτέρω τεχνικές εργασίες για τον καθορισμό μεταβατικής πορείας προς τη σταθερή μορφή της Τραπεζικής Ένωσης για τα σχετικά στοιχεία και την αλληλουχία τους, με τήρηση όλων των στοιχείων του οδικού χάρτη του 2016. Ως εκ τούτου, η Ευρωομάδα, σε διευρυμένη σύνθεση, ανέθεσε στην ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου να συνεχίσει τις εργασίες αυτές και να της υποβάλει σχετική έκθεση έως τα τέλη Δεκεμβρίου του 2019.

5. Ενόψει των εξελίξεων αυτών, η φινλανδική Προεδρία συγκάλεσε την ad hoc ομάδα, η οποία συστάθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2016 (5006/16), μία φορά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2019. Σύμφωνα με την εντολή της ad hoc ομάδας, ο στόχος ήταν να δοθεί στις αντιπροσωπίες συντονισμένη εικόνα της προόδου που σημειώθηκε σε διάφορους άξονες εργασίας όσον αφορά την ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης.
6. Η εν λόγω έκθεση προόδου καταρτίστηκε υπό την ευθύνη της φινλανδικής Προεδρίας λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις που εξέφρασαν οι αντιπροσωπίες και προκειμένου να ικανοποιηθούν οι διάφορες εκκλήσεις να καταγραφεί γραπτώς η πρόοδος που σημειώθηκε σχετικά με το ΕΣΑΚ και τα μέτρα για την ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης. Η έκθεση αυτή δεν θα πρέπει να θεωρηθεί δεσμευτική για τις αντιπροσωπίες, καθώς αποτελεί την αξιολόγηση στην οποία προέβη η Προεδρία σχετικά με τα αποτελέσματα των συζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν στη συνεδρίαση της ad hoc ομάδας· στόχος της είναι να εξασφαλίσει συνέχεια και να διευκολύνει το έργο της αναλαμβάνουσας Προεδρίας.

II. ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΣΑΚ

7. Δεδομένων των εν εξελίξει συζητήσεων στο πλαίσιο της ομάδας υψηλού επιπέδου, οι τεχνικές εργασίες στο πλαίσιο της ad hoc ομάδας επικεντρώθηκαν στην εξασφάλιση συνέχειας και στη διευκόλυνση των ενδεχόμενων περαιτέρω διαβουλεύσεων, με την προοπτική ενός ενισχυμένου οδικού χάρτη που θα συμφωνηθεί στο πλαίσιο της Ευρωομάδας σε διευρυμένη σύνθεση.

8. Μετά τις συζητήσεις στο πλαίσιο της ρουμανικής Προεδρίας, οι υπηρεσίες της Επιτροπής υπέβαλαν σχέδιο επικαιροποιημένου υποδείγματος για τη συλλογή δεδομένων με σκοπό την υποστήριξη της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό των συνεισφορών βάσει κινδύνου στο πλαίσιο του ΕΣΑΚ. Το σχέδιο υποδείγματος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη συλλογή δεδομένων που ξεκίνησε το 2017 υπό την Προεδρία της Μάλτας, με στόχο τον καθορισμό μεθοδολογίας για τον υπολογισμό των συνεισφορών βάσει κινδύνου για το ΕΣΑΚ. Επίσης, λαμβάνει υπόψη τους δείκτες κινδύνου που προσδιορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) σχετικά με τις μεθόδους υπολογισμού των εισφορών σε συστήματα εγγύησης των καταθέσεων που εκδόθηκαν τον Μάιο του 2015 («βασικοί δείκτες κινδύνου»), προσθέτοντας παράλληλα ορισμένα νέα πεδία δεδομένων. Συνολικά, οι αντιπροσωπίες επικρότησαν, σε προκαταρκτική βάση, την πρωτοβουλία και τα νέα πεδία δεδομένων. Ορισμένες αντιπροσωπίες είχαν ερωτήσεις σχετικά με τη σκοπιμότητα του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος και τη διαθεσιμότητα ορισμένων από τα δεδομένα, μεταξύ άλλων λόγω πιθανών απαιτήσεων εμπιστευτικότητας που καλούνται εν προκειμένω σε εφαρμογή. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει σύντομα τη διαδικασία συλλογής δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τη συζήτηση στην ad hoc ομάδα και τις ενδεχόμενες περαιτέρω παρατηρήσεις των κρατών μελών στο πλαίσιο γραπτής διαδικασίας. Η Επιτροπή εξέφρασε επίσης την προθυμία της να ενημερώσει τα κράτη μέλη για οποιαδήποτε περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων στο πλαίσιο της επικείμενης κροατικής Προεδρίας.
9. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής παρουσίασαν τα κύρια πορίσματα της μελέτης που πρόκειται να δημοσιευτεί σύντομα με τον τίτλο: «Options and national discretions under the Deposit Guarantee Scheme Directive and their treatment in the context of a European Deposit Insurance Scheme» (Εναλλακτικές επιλογές και εθνική διακριτική ευχέρεια στο πλαίσιο της οδηγίας για το σύστημα εγγύησης των καταθέσεων και ο χειρισμός τους στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος εγγύησης καταθέσεων), η οποία εκπονήθηκε για την Επιτροπή από συμβούλους με σύμβαση. Ενώ εκφράστηκε γενικώς ικανοποίηση για τη μελέτη, η οποία κρίθηκε χρήσιμη για την παροχή περαιτέρω πληροφοριών σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της ουσιαστικής νομοθεσίας για τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων και της πρότασης για το ΕΣΑΚ, εκφράστηκαν ορισμένες πρώτες ανησυχίες σχετικά με τις συστάσεις πολιτικής που περιέχονται σε αυτήν. Η Επιτροπή δήλωσε ότι, μόλις δημοσιευθεί η μελέτη, θα υπάρξουν περαιτέρω ευκαιρίες για λεπτομερείς συζητήσεις με τους αντιπροσώπους των κρατών μελών επί της ουσίας της.

III. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ «ΔΕΣΜΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ»

10. Στις 23 Νοεμβρίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη νομοθετικών μέτρων («δέσμη μέτρων για τις τράπεζες»), η οποία περιείχε προτάσεις για δύο κανονισμούς και τρεις οδηγίες σχετικά με τα εξής:
- τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για τις τράπεζες (τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 - «κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις» (ΚΚΑ) και της οδηγίας 2013/36/ΕΕ - «οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις» (ΟΚΑ))·
 - την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών (τροποποιήσεις στην οδηγία 2014/59/ΕΕ - «οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση» (BRRD), που περιλαμβάνεται σε δύο διαφορετικές οδηγίες, και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 806/2014 - «κανονισμός για τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης» (SRMR)).
11. Με βάση τις προτάσεις της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τροποποιήσεις των ανωτέρω κανονισμών και οδηγιών. Οι τροποποιήσεις εγκρίθηκαν σε δύο στάδια - τον Δεκέμβριο του 2017 και τον Μάιο του 2019. Οι νομοθετικές πράξεις που εκδόθηκαν τον Μάιο του 2019 τέθηκαν σε ισχύ στις 27 Ιουνίου 2019. Υπάρχουν διάφορες ημερομηνίες εφαρμογής και μεταβατικοί κανόνες, πρέπει δε οι δύο οδηγίες να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο. Ενώ ορισμένοι κανόνες άρχισαν να εφαρμόζονται αμέσως, οι περισσότεροι θα εφαρμόζονται από τα μέσα του 2021, ενώ μερικοί έχουν μεταβατικό χρονοδιάγραμμα που εκτείνεται έως το 2024.
12. Η δέσμη μέτρων για τις τράπεζες εφαρμόζει σειρά στοιχείων που συμφωνήθηκαν από την Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας και το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ) μέχρι τον Νοέμβριο του 2016, και συγκεκριμένα τον δείκτη μόχλευσης, τον δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης (NSFR), την απαίτηση σχετικά με τη συνολική ικανότητα απορρόφησης ζημιών (TLAC) για τα παγκόσμια συστημικά σημαντικά ιδρύματα, αναθεωρημένους κανόνες για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και τα ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων και τις συμμετοχές μετοχικού κεφαλαίου σε αμοιβαία κεφάλαια, αναθεωρημένες απαιτήσεις δημοσιοποίησης, καθώς και ένα νέο πλαίσιο υποβολής εκθέσεων για τον κίνδυνο αγοράς, εν αναμονή των τελικών αποτελεσμάτων των εργασιών της Επιτροπής της Βασιλείας για ορισμένες κεφαλαιακές απαιτήσεις.

13. Στη δέσμη μέτρων για τις τράπεζες περιλαμβάνονταν επίσης ορισμένες εκπώσεις από τα διεθνώς συμφωνηθέντα πρότυπα προληπτικής εποπτείας, όπως κίνητρα στο πλαίσιο του πιστωτικού κινδύνου για επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές και ΜΜΕ ή η διευκόλυνση της διάθεσης μη εξυπηρετούμενων δανείων. Απέκλειε δε ορισμένες τράπεζες από το πεδίο εφαρμογής του ΚΚΑ και της ΟΚΑ. Συμπεριλήφθηκαν ορισμένα μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση του διοικητικού φόρτου που συνδέεται με τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και δημοσιοποίησης για μικρές μη πολύπλοκες τράπεζες, καθώς απλοποιήθηκαν οι κανόνες για τις αποδοχές, τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και τον κίνδυνο ρευστότητας.
14. Επιπλέον, η δέσμη μέτρων για τις τράπεζες τροποποίησε την υφιστάμενη ελάχιστη απαίτηση για τα ίδια κεφάλαια και τις επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) και το πλαίσιο του πυλώνα 2 και τα μακροπροληπτικά πλαίσια. Θεσπίστηκε απαίτηση για τα ιδρύματα τρίτων χωρών με σημαντικές δραστηριότητες στην ΕΕ να διαθέτουν ενδιάμεση μητρική επιχείρηση της ΕΕ, όπως και ένα νέο εργαλείο αναστολής για τις αρχές εξυγίανσης. Τέλος, έγιναν ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με την ενσωμάτωση στους κανόνες προληπτικής εποπτείας περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση πτυχών, καθώς και μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
15. Η ΕΑΤ και το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) ενημέρωσαν την ad hoc ομάδα σχετικά με την υλοποίηση της δέσμης για τις τράπεζες και άλλα επίκαιρα ζητήματα που αφορούν τη διαχείριση κρίσεων και την ασφάλιση των καταθέσεων. Η ΕΑΤ παρουσίασε την παρακολούθηση των MREL και των σωμάτων εξυγίανσης που διενεργεί, τις ρυθμιστικές εντολές που της δόθηκαν στη δέσμη μέτρων για τις τράπεζες και την επανεξέταση της υλοποίησης της οδηγίας για το σύστημα εγγύησης των καταθέσεων (ΟΣΕΚ). Το ΕΣΕ επικεντρώθηκε στις ιδιαιτερότητες και το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των νέων νομοθετικών κειμένων στο πλαίσιο των εργασιών του και στις προσδοκίες του για τις τράπεζες. Οι αντιπροσωπίες είχαν την ευκαιρία να απευθύνουν ερωτήματα στην ΕΑΤ και στο ΕΣΕ. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις προκλήσεις που συνδέονται με τη μετάβαση από το αρχικό πλαίσιο BRRD/SRMR στο τροποποιημένο πλαίσιο+ BRRD/SRMR, λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες τράπεζες διαθέτουν ήδη δεσμευτικές απαιτήσεις MREL βασισμένες στο παλαιό πλαίσιο.

IV. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

16. Το Συμβούλιο ζήτησε να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην ΕΕ στο σχέδιο δράσης του για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη του Ιουλίου του 2017. Στις 6 Νοεμβρίου 2019, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημέρωσαν την Επιτροπή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε σε πτυχές του σχεδίου δράσης. Η Επιτροπή θα προβεί σε νέα ενημέρωση στο Συμβούλιο Ecofin της 5ης Δεκεμβρίου, σύμφωνα με την εντολή στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης. Ενώ ο συνολικός αριθμός μη εξυπηρετούμενων δανείων συνέχισε να μειώνεται, το ποσό των ΜΕΔ σε ορισμένα κράτη μέλη παραμένει μεγάλο.
17. Τον Μάρτιο του 2018, η Επιτροπή πρότεινε δέσμη νομοθετικών μέτρων. Ο κανονισμός για την τροποποίηση του ΚΚΑ όσον αφορά την ελάχιστη κάλυψη ζημιών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα σχετικά με προσφάτως χορηγηθέντα δάνεια που καθίστανται μη εξυπηρετούμενα («πρόταση προληπτικού μηχανισμού ασφαλείας για τα ΜΕΔ») εκδόθηκε και τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2019· εντούτοις, οι εργασίες για την προτεινόμενη οδηγία βρίσκονται σε εξέλιξη. Διαιρέθηκε σε δύο οδηγίες από το Συμβούλιο, τον Μάρτιο του 2019, και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τον Οκτώβριο του 2019. Το Συμβούλιο έχει εντολή για διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την οδηγία για τους διαχειριστές πιστώσεων και τους αγοραστές πιστώσεων από τον Μάρτιο του 2019 [και για την οδηγία για τον μηχανισμό ταχείας εξωδικαστικής αναγκαστικής εκτέλεσης επί εξασφαλίσεων από τον Νοέμβριο του 2019]¹. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο αναμένει από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εγκρίνει θέσεις σχετικά με τις δύο οδηγίες για την έναρξη διαπραγματεύσεων. Εκτός από τα νομοθετικά μέτρα, η ΕΑΤ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχουν επίσης λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ μέσω, για παράδειγμα, κατευθυντήριων γραμμών και καθοδήγησης.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

18. Η Προεδρία καλεί το Συμβούλιο να λάβει υπόψη την παρούσα έκθεση με στόχο την περαιτέρω προώθηση των εργασιών.

¹ Οι αγκύλες θα διαγραφούν μετά την έγκριση της διαπραγματευτικής εντολής από την ΕΜΑ στις 27 Νοεμβρίου, ως σημείο χωρίς συζήτηση.